

दशमकक्ष्या-प्रथमभाषा-संस्कृतम्
10th 1st Language Samskritam
पर्यायशैक्षणिकयोजना-October-2021

क्र.सं	सप्ताहः	लक्षिताधिगमाः (अधिगमफलानि)	निर्देशात्मकाः क्रियाकलापाः	मौल्यमापनक्रियाकलापाः
	प्रथमसप्ताहः ज्ञानदीपः			
	क्रियाकलापः १	१.प्राचीनसंस्कृतकवीनां स्थूलपरिचयः	१.शिक्षकः प्राचीनसंस्कृतकवीनां स्थूलपरिचयः कारयति २. कविसम्बद्धकथाः कथयति	१.कवीनां तत्कृतीनां च संयोज्य लेखनम्
	क्रियाकलापः २	२.सत्यव्रतशास्त्रिणः जननबाल्ययोः परिचयः	१. शिक्षकः आदर्शवाचनपुरस्सरम् अर्थविवरणम् करोति २. चरुदेवशास्त्रिणः संक्षिप्तपरिचयः	१.शिक्षकप्रदत्तप्रश्नानाम् उत्तरलेखनम्
	क्रियाकलापः ३	३. सत्यव्रतशास्त्रिणः विद्याभ्यासः	१. शिक्षकः आदर्शवाचनपुरस्सरम् अर्थविवरणम् करोति।	१. सारांशकथनम्/लेखनम्

			<p>२. छात्राः सत्यव्रतशास्त्रिणा पठितानां विषयाणाम् आवर्ति (List) निर्मान्ति।</p>	
	क्रियाकलापः ४	<p>४ सत्यव्रतशास्त्रिणः औद्योगिकजीवनपरिचयः</p>	<p>१ शिक्षकः सत्यव्रतशास्त्रिणः औद्योगिकजीवनपरिच यं कारयति। २. छात्राः विविधवृत्तीनाम् नामानि वदन्ति।</p>	<p>१. शिक्षकप्रदत्तशब्दानाम् अर्थलेखनम्- उद-प्रध्यापकः, भूत्वा, दायित्वम्, ...</p>
		<p>५. थाइलैण्ड् देशघटितघटनानां परिचयः</p>	<p>१ शिक्षकः थाइलैण्ड् देशस्य राजकुमार्याः च विविधचित्राणि प्रदर्श्य पाठं करोति। २. शिक्षकः विभिन्नरामायणानां नामानि वदति।</p>	<p>१. https://www.satyaavrat-shastri.net/ इत्यस्य जालस्थानस्य परिचयः।</p>

	क्रियाकलापः५	६. सत्यव्रतशास्त्रिणा प्राप्ताः प्रशस्तयः	१. शिक्षकः ज्ञानपीठपुरस्कारस्य विविधचित्राणि प्रदर्शयति।-	सत्यव्रतशास्त्रिणा प्राप्तानां प्रशस्तीनां लेखनम्।
		७.संस्कृतविषये सत्यव्रतशास्त्रिणः मतम् व्याकरणांशाः-१ सह इत्याद्यव्यययोगे तृतीया २. स्म योगे भूतकालः	१ शिक्षकः सत्यव्रतशास्त्रिणः चलच्चित्रम् प्रदर्शयति- https://youtube.com/DtCQ5FzMV9Q	१. शिक्षकप्रदत्तपदानि उपुज्य वाक्यरचनम्(वायुना, जलेन, जनकेन) २ अभ्यासस्थप्राश्नानाम् उत्तरलेखनम्

क्र.सं	सप्ताहः	लक्षिताधिगमाः (अधिगमफलानि)	निर्देशात्मकाः क्रियाकलापाः	मौल्यमापनक्रियाकलापाः
	द्वितीयसप्ताहः			
	क्रियाकलापः १	१.सुभाषितवाचनम्।	१.शिक्षकमनुसृत्य छात्राणाम् अनुच्चारणम्	१.कण्ठपाठः। अन्यसुभाषितानां सङ्ग्रहः।
	क्रियाकलापः २	२.सुभाषितश्लोकानाम् अर्थविवरणम्/तात्पर्यम्	सुभाषितश्लोकस्य अर्थविवरणं मातृभाषा यां लिखति।	१.विद्यामहत्त्वम् २.सज्जनगुणविशेषः। ३.उद्योगमहत्त्वम्। ४.सज्जनसङ्गः।
	क्रियाकलापः ३	विभक्तिपरिज्ञानम्	श्लोके विद्यमानानां पदानां विभक्तेः अनुसारं लेखनम्।	विभक्तिपदानां चयनम्।
	क्रियाकलापः ४	कवेः परिचयः नूतनपदानां चयनम् ।	कालिदासस्य देशकालादि विषये लघुटिप्पणिरचनम्। श्लोके आगतानि नूतन पदानां चयनं कृत्वा तेषां समनार्थकपदानां लेखनम्।	कालिदासस्य चित्रं लिखित्वा वा सङ्ग्रह्य तस्य काल कृतीनां विषये लेखनम् । पदसङ्ग्रहः।

अभ्यासपत्रम्

❖ एकवाक्येन उत्तरं लिखत।

१. सर्वधनप्रधानम् किम्?
२. कीदृशम् औषधम् दुर्लभम्?
३. लोकः केन ग्रथितः?

❖ योजयत।

१	कुमतिं	सतां सङ्गः	१	
२	चेतः		२	
३	अघम्		३	
४	करुणां		४	
५	मङ्गलम्		५	

❖ प्रश्नवाक्यं कुरुत।

१. धर्मः नरस्य वृत्तं जानाति।
२. सतां सङ्गः कुमतिं दूरीकरोति।

❖ श्लोकं पूरयत।

१. पिबन्ति नद्यः ----- विभूतिः ॥

क्र.सं	सप्ताहः	लक्षिताधिगमाः (अधिगमफलानि)	निर्देशात्मकाः क्रियाकलपाः	मौल्यमापनक्रियाकलापाः
१	तृतीयसप्ताहः पाठः- ध्रुवः	कथारचनम्। कथावलब्यनीतिबोधनम्	१. सुरुचेः कठोरवचनपर्यन्तकथा याः परिचयः।	१. शिक्षकः आदर्शवाचनपुरस्सरम् अर्थविवरणम् करोति। २. छात्राः वाक्यानि पठित्वा तात्पर्यं वदन्ति।
२		कथासारांशलेखनम्	२. ध्रुवस्य मातुः समीपम् आगमनम् -- - इत्यादिकथायाः परिचयः।	१. शिक्षकः कथासम्बद्धचित्राणि प्रदर्श्य पाठं करोति। २. छात्राः कथानीतिं वदन्ति।

दशमकक्ष्या-प्रथमभाषा-संस्कृतम्

10th 1st Language Samskritam

अभ्यासपत्रम्- १

पाठः-ज्ञानदीपः

१. एकवाक्येन उत्तरं लिखत

१. संस्कृतसाहित्यक्षेत्रे ज्ञानपीठप्रशस्तिपुरस्कृतः कः?

२. सत्यव्रतशास्त्रीमहाभागः कदा कुत्र अजायत?

३. बाल्ये शास्त्रिमहोदयस्य गृहपरिसरः कथम् आसीत्?

४. शास्त्रिमहोदयः कुत्र एम्.ए पदवी प्राप्तवान्?

२. संयोज्य लिखत।

अ

आ

१. महाचक्री सिरिन्दो

सर्वश्रेष्ठप्रशस्तिः ।

२. ज्ञानपीठप्रशस्तिः

विश्वविद्यालयः ।

३. उषाशास्त्री

राजकुमारी ।

४. सिल्पकोर्न

ग्रन्थालयः ।

पत्नी ।

३ . समूहेतरपदं चित्वा लिखत ।

१. लाहोर्नगरम्, श्रीनगरम्, जम्मू, कार्गिल् ।

२. उषाशास्त्री, रामरखी, चारुदेवशास्त्री, महाचक्रीसिरिन्दो ।

४ . रेखाङ्कितपदम् अवलम्ब्य प्रश्नवाक्यं कुरुत ।

१. संस्कृतकविषु डा॥ सत्यव्रतशास्त्री मुकुटमणिरिव विराजते ।

२. क्रि .श. २००९ तमे वर्षे डा॥ सत्यव्रतशास्त्रिमहोदयः

३. डा॥ सत्यव्रतशास्त्रिमहोदयः स्वजीवनमेव संस्कृताय आपेयत् ।

५ . अन्यलिङ्गपदं लिखत ।

१. राजकुमारः

३. महोदया

२. पत्नी

४. विद्वान्

६ . यथानिर्देशं लिखत।

१ . “संस्कृतेनैव संस्कृतिरपि सुरक्षिता”

कः पाठः ?

कः अवदत् ?

केन संस्कृतिः सुरक्षिता ?

अभ्यासपत्रम्-२

पाठः-ध्रुवः

१. एकवाक्येन उत्तरं लिखत

१. दुःखितः ध्रुवः कस्याः समीपम् अगच्छत्?

२. के मुहूर्मुहः परिभवम् अनुभवन्ति?

३. ध्रुवः नारायणं साक्षात्कर्तुं कुत्र प्रस्थितः ?

४. भगवतः दर्शनेन पुलकितः ध्रुवः किम् अकरोत्?

५. सन्तुष्टः भगवान् विष्णुः किम् अकरोत् ?

२. ध्रुवकथां सङ्ग्रह्य लिखत।
